

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o **maloletého S. K.**, bývajúceho v L., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov S. K., bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. J. O., advokátkou v L. a J. K., bývajúceho v L., o **úprave styku otca s maloletým**, vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 10 P 130/2010, o dovolaní matky maloletého proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. marca 2011 sp. zn. 8 CoP 9/2011, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. marca 2011 sp. zn. 8 CoP 9/2011 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Levice rozsudkom z 5. októbra 2010 č.k. 10 P 130/2010-23 schválil rodičovskú dohodu o stretávaní sa otca s maloletým S., čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Levice zo 17. decembra 2008 č.k. 7 C 95/2008-23 vo výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom. Rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 25 ods. 1 a 2, § 26 Zákona o rodine a § 157 ods. 3 O.s.p.

Krajský súd v Nitre uznesením z 31. marca 2011 sp. zn. 8 CoP 9/2011 odvolanie matky maloletého odmietol. Rozhodnutie odôvodnil tým, že zápisnica o pojednávaní z 5. októbra 2010 v časti po vyhlásení a odôvodnení rozhodnutia obsahuje podpisy matky, otca i kolízneho opatrovníka maloletého. Rozhodnutie neobsahuje odôvodnenie a právoplatnosť rozhodnutia je vyznačená dňom posledného doručenia rozhodnutia. Matka maloletého svoj podpis v zápisnici o pojednávaní po vyhlásení rozhodnutia odôvodnila tak, že bola poučená o možnosti sa odvolať, k čomu však ona nič neuviedla, a teda práva podať

odvolanie sa nevzdala. Otec a kolízny opatrovník maloletého sa vyjadrili, že sa nebudú odvolávať. Otec maloletého poukázal na to, že po vyhlásení rozhodnutia sa všetci vyjadrili, že nemienia podať odvolanie, preto podpísali do zápisnice vzdanie sa odvolania na jej konci. Rovnako sa vyjadrila aj pracovníčka kolízneho opatrovníka. Konajúca sudkyňa uviedla, že na pojednávaní 5. októbra 2010 po vyhlásení rozsudku poučila prítomných účastníkov o možnosti podať opravný prostriedok a z dôvodu, že všetci prítomní sa výslovne vzdali práva na podanie odvolania, osvedčili túto skutočnosť svojím podpisom do zápisnice. **Pokiaľ za rozsudkom absentuje písomne zachytené prehlásenie účastníkov, že sa vzdávajú svojho práva na podanie odvolania, stalo sa tak len nedopatrením**, pretože do senátu bola pridelená nová zastupujúca asistentka. Pokiaľ by sa účastníci výslovne neboli vzdali svojho procesného práva podať odvolanie, nebol by dôvod na to, aby sa ich podpisy nachádzali v zápisnici z pojednávania a následne by vo veci bolo vypracované rozhodnutie obsahujúce riadne odôvodnenie. Uvedené skutočnosti – tvrdenie (vyjadrenie) konajúcej sudkyne, svojím podpisom potvrdila aj asistentka L. K., ktorá podpisovala zápisnicu o pojednávaní. Odvolanie matky odvolací súd preto podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. odmietol, keďže matka maloletého nebola oprávnená ho podať (§ 207 ods. 1 O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala matka maloletého dovolanie. Navrhla uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania odvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p. Vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. videla v tom, že odvolací súd odmietol jej odvolanie, hoci na to neboli splnené podmienky. Práva na podanie odvolania sa nevzdala, túto vôľu neprejavila. Za relevantné pre posúdenie veci nepovažuje vyjadrenie sudcu, ani asistentky senátu.

Otec maloletého sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že účastníci konania svojimi podpismi potvrdili, že sa vzdávajú práva využiť opravný prostriedok, pričom v zápisnici toto zachytené nie je. Navrhol rozhodnúť v prospech maloletého.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na námietky dovolateľky a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto väd. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ/ka tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí. Dovolaťka vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietala, tieto nevyšli najavo ani v dovolacom konaní. Prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolací súd osobitne skúmal, či konanie nie je postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Takýmto procesným právom účastníka je i to, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmané odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou, ak záver odvolacieho súdu o tejto otázke nie je správny.

Podľa § 207 ods. 1 O.s.p. vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

Pre vzdanie sa odvolania zákon nepredpisuje žiadnu formu, preto ho možno urobiť v akejkoľvek forme. Znamená to, že vzdanie sa odvolania možno urobiť písomne, ústne do zápisnice na ktoromkoľvek okresnom súde, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Účastník sa môže vzdať odvolania od okamihu vyhlásenia rozhodnutia do uplynutia posledného dňa odvolacej lehoty. K vzdaniu sa odvolania nikdy nemôže dôjsť pred vyhlásením rozhodnutia. Až pri vyhlásení rozhodnutia sa totiž dozvie o výsledku konania o veci samej, je mu známe, ako bolo rozhodnuté a môže posúdiť, či má alebo nemá dôvod napadnúť vyhlásené rozhodnutie odvolaním. Ak sa účastník konania odvolania účinne vzdal, nemôže už neskôr odvolanie podať. Ak napriek tomu odvolanie podá, dovolací súd takéto odvolanie musí odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou. Vzdanie sa odvolania je procesným úkonom účastníka, ktorý už neskôr nemôže odvolať.

Zo zápisnice z pojednávania pred prvostupňovým súdom z 5. októbra 2010 je zrejmé, že po vyhlásení rozsudku bolo dané právne poučenie o opravnom prostriedku. V závere zápisnice sa nachádzajú podpisy rodičov maloletého a kolízneho opatrovníka. Zápisnica bola skončená a podpísaná o 13.20 hod., podpísaná sudkyňou a asistentkou. **Zápisnica nebola doplnená, príp. opravená** (§ 40 ods. 3 O.s.p.).

Zápisnica o pojednávání je v zmysle § 134 O.s.p. verejnou listinou vydanou súdom, ktorá potvrdzuje pravdivosť toho, čo je v nej uvedené, až do doby, kým nie je preukázaný opak. Z predmetnej zápisnice o pojednávání nevyplýva, že matka maloletého sa po vyhlásení rozsudku vzdala práva podať odvolanie, opak preukázaný nebol. Preto účinky predpokladané ustanovením § 207 ods. 1 O.s.p. nenastali. Pre úplnosť sa uvádza, že všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06).

Dovolací súd na základe týchto dôvodov dospel k záveru, že odvolací súd v prejednávanej veci zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá nielenže zakladá prípustnosť dovolania, ale je zároveň aj dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť – rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uzneseniu odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júla 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová